

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoCsp/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817205930
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8817205930.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Viery Zolňakovej a JUDr. Milana Majerníka, v spore žalobkyne: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: D. E., V.. XX.XX.XXXX, P. V. X. XXX, XXX XX V.V. X., o zaplatenie 1.114,48 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 10Csp/8/2017-297 z 01. októbra 2020, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti vo výroku II. a III.

II. Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou voči žalovanej, doručenou Okresnému súdu Vranov nad Topľou 07. júna 2017 domáhala zaplatenia 1.114,48 eur s úrokom z omeškania vo výške 28 % ročne zo sumy 1.114,48 eur od 26. mája 2017 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že 19. novembra 2013 uzatvorila so žalovanou zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb (ďalej len „zmluva o spolupráci“) v súlade s § 269 ods. 2, § 708 a nasl., § 716 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“) a so Všeobecnými obchodnými podmienkami banky (ďalej aj „VOP“), na základe ktorej pre žalovanú zriadila a viedla účet č. T. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX tak, ako je to uvedené v priložených výpisoch z účtu. Podľa článku IV. bod 3. a bod 4. prvá veta zmluvy o spolupráci vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán bližšie nešpecifikované touto zmluvou sa riadia Obchodnými podmienkami k debetným platobným kartám - Prima banka Slovensko, a.s., Obchodnými podmienkami pre služby elektronického bankovníctva - Prima banka Slovensko, a.s., ďalšími obchodnými podmienkami Prima banky pre príslušný produkt/službu a Všeobecnými obchodnými podmienkami - Prima banka Slovensko, a.s. v platnom znení (ďalej všetky spolu len „obchodné podmienky“). Majiteľ účtu vyhlasuje, že pred podpisom zmluvy sa oboznámil s obchodnými podmienkami, ktoré sú súčasťou zmluvy/príslušných zmlúv a zaväzuje sa ich dodržiavať. Podľa článku IV. bod 2. zmluvy o spolupráci za poskytovanie produktov/služieb je Prima banka oprávnená zúčtovať si poplatky podľa sadzobníka poplatkov - Prima banka Slovensko, a.s. v platnom znení (ďalej len „sadzobník“) a všetky takéto poplatky účtuje na ľarchu účtu zriadeného na základe zmluvy, ktorého sa poskytnutie produktu/služby týka resp. na ľarchu akéhokoľvek iného účtu majiteľa účtu vedeného v Prima banke. Podľa 3. časti bodu 3.8 druhej vety Všeobecných obchodných podmienok Prima banky Slovensko, a.s. klient musí mať na bežnom účte dostatok peňažných prostriedkov postačujúcich na vykonanie požadovaných transakcií, splátok úveru poskytnutého bankou, na poplatky v zmysle sadzobníka a akýchkoľvek ďalších finančných záväzkov voči banke. Z dôvodu, že žalovaná sa dostala na účet do nepovoleného prečerpania vo výške žalovanej istiny a tento dlh nevyrovnala, zatvorila účet žalovanej č. T. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX a žalovanú o tom informovala posledným výpisom z účtu. Keďže účet je možné zatvoriť, len ak je na ňom nulový zostatok, 25. mája 2017

(pred zatvorením účtu) vykonala internú účtovnú transakciu (prevod) a debetný zostatok na účte klienta previedla na svoj vnútorný pohľadávkový účet č. T. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX. Táto transakcia má spravidla popis „Bezhotovostný prevod Vyrovnanie zostatku zatv. účtu“ alebo „Prevedenie dlhu klienta“ a predstavuje internú transakciu banky, nie úhradu zo strany žalovanej. V zmysle 3. časti bodu 3.12 prvého odseku Všeobecných obchodných podmienok Prima banky Slovensko, a.s. pri zúčtovaní úrokov, poplatkov, operácii prostredníctvom platobných kariet, opravnom zúčtovaní, uplatnení zrážkovej dane, v prípadoch dohodnutých medzi bankou a klientom, ako aj v iných prípadoch môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Nepovolené prečerpanie je automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom banka umožňuje majiteľovi účtu nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na bežnom účte. Ak nepovolené prečerpanie nastane, musí ho majiteľ účtu bez zbytočného odkladu vyrovnať. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“. V súlade s citovaním znením všeobecných obchodných podmienok v spojení s výveskou úrokových sadzieb je istina pohľadávky 482,59 eur (nepovolené prečerpanie účtu) úročená úrokom vo výške 28 % p. a. (úroková sadzba platná od 01. júla 2012) a to až do vyplatenia celej pohľadávky.

2. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 420,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, zamietol žalobu v prevyšujúcej časti a nepriznal žalovanej proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania.

3. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 9 ods. 2 písm. g), § 10, § 11 ods. 1 písm. c) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 502, § 714 Obchodného zákonníka, § 39, § 53 ods. 6 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 1, § 1a ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

4. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie skutkovo odôvodnil tým, že o tomto nároku žalobkyne najskôr rozhodol rozsudkom, č. k. 10Csp/8/2017-241 z 27. februára 2019, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 420,- eur v splátkach po 35,- eur mesačne, zamietol žalobu v prevyšujúcej časti a nepriznal žalovanej proti žalobkyni náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku žalobkyňa podala odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením, č. k. 3Co/110/2019-277 z 22. októbra 2019 tak, že zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku v časti o povolení splácať dlžnú sumu v splátkach a vo výroku II. a III. a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd v tomto uznesení konštatoval, že okrem samotnej zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb nachádzajúcej sa na č. I. 3 došlo následne aj k uzatvoreniu dvoch zmlúv o povolenom prečerpaní na účte. Prvá sa nachádza na č. I. 92 a je datovaná dňom 7. marec 2014 a druhá sa nachádza na č. I. 94 a je datovaná dňom 29. máj 2014. Odvolací súd tak potvrdil odvolaciu námietku žalobkyne, že zmluvy o povolenom prečerpaní na účte v bode I. obsahujú variabilnú úrokovú sadzbu vo výške 19,9 % ročne. Právny záver prvoinštančného súdu v rozsudku, že zmluva neobsahovala úrokovú sadzbu v zmysle § 9 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch, tak nebol správny. K odvolacej námietke žalobkyne voči povoleniu splátok žalovanej odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie pri tomto povolení splátok nemal preverené jej majetkové a sociálne pomery. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie povinnosť po vrátení veci vykonať dokazovanie listinnými dôkazmi a preskúmať uzatvorené zmluvy o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania. Následne tieto zmluvy ex offo podrobiť súdnej kontrole povinných náležitostí predmetného druhu spotrebiteľskej zmluvy s tým, že bude mať na zreteli okrem iného aj ustanovenie § 10 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch. Úlohou súdu prvej inštancie tiež bolo zistiť, či zmluva o bežnom účte a zmluvy o povolenom prečerpaní obsahujú všetky náležitosti podľa ustanovenia § 10 zákona o spotrebiteľských úveroch, aj s poukazom na všeobecné obchodné podmienky, posúdiť výšku úroku v dôsledku nepovoleného prečerpania vo výške 28 % ročne s prihliadnutím na ustanovenia § 714 a § 502 Obchodného zákonníka, zohľadniť debetné úroky obvyklé na bankovom trhu v čase uzatvorenia zmluvy a náležite posúdiť žiadosť žalovanej o poskytnutie možnosti splniť dlh v splátkach. Po vrátení veci odvolacím súdom súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že úroková sadzba v zmluvách o povolenom prečerpaní uvedená bola, a to vo výške 19,9 % ročne z povoleného prečerpania. Čo sa týka posúdenia majetkových pomerov žalovanej súd z výpisov zo sociálnej poisťovne a z lustrácii v bankách zistil, že žalovaná je zamestnaná v obchodnej spoločnosti K., T. I.. N.. a v mesiaci jún 2020 mala vymeriavací

základ 649,94 eur a popritom je majiteľkou sporiaceho účtu vedeného L., D.. T., zostatok ktorého k 19. augustu 2020 predstavoval 4.820,33 eur.

5. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil tým, že majetkové pomery dovoľujú žalovanej uhradiť záväzok priznaný žalobkyni súdom do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, preto zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni 420,- eur v riadnej lehote na plnenie podľa § 232 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), t. j. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Ohľadom zmlúv o povolenom prečerpaní konštatoval, že spolu so všeobecnými obchodnými podmienkami neobsahujú požiadavku predpokladanú ustanovením § 9 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého zmluva musí obsahovať úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú uplatňovaný index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktoré je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru. Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na bod 1. zmluvy o povolenom prekročení (variabilná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 19,9 % ročne) a bod 8.8 všeobecných obchodných podmienok (úročenie), tento bod, ako ani žiadny iný bod všeobecných obchodných podmienok neobsahuje časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru v súlade s ustanovením § 9 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa bodu 8.8 VOP sa úroková sadzba určuje ako variabilná, je naviazaná na referenčnú úrokovú sadzbu „úroková sadzba Povolené prečerpanie na účte“ zvlášť pre klientov v segmente obyvateľa, zvlášť pre klientov v segmente komerčné subjekty. Pravidlá banky pre riadenie úrokových sadzieb pripúšťajú zmenu výšky referenčnej úrokovej sadzby, a to najmä v závislosti od (i) zmeny podmienok na finančných a devízových trhoch, (ii) zmeny kvality makroekonomických ukazovateľov, (iii) zmeny strategického prístupu banky k podpore produktov. Referenčná úroková sadzba je predmetom zverejnenia. Nová výška referenčnej úrokovej sadzby nadobúda platnosť dňom uvedeným vo zverejnení. Vyhlásená výška príslušnej referenčnej úrokovej sadzby je platná až do dňa predchádzajúceho prvému dňu platnosti novej výšky tejto sadzby, vrátane. Úroky sa platia za obdobie kalendárneho mesiaca, vždy v posledný kalendárny deň mesiaca, prostredníctvom inkasa splatnej čiastky úrokov z bežného účtu klienta. Toto ustanovenie neobsahuje žiadne čiastkové obdobia (či určené konkrétnymi dátumami, označením časových období - napr. mesačne, kvartálne a pod.), v ktorých má banka právo meniť výšku úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, resp. dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch. Citovaný bod všeobecných obchodných podmienok dáva právo banke prakticky kedykoľvek jednostranne zvýšiť úrokovú sadzbu a tým výrazne nerovnovážne zvýhodňuje banku na úkor spotrebiteľa a predstavuje neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu je možné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. c) zákona o spotrebiteľských úveroch a žalobu v časti uplatneného nároku zamietnuť.

6. Ďalším dôvodom, pre ktorý bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, bola podľa právneho názoru súdu prvej inštancie dohodnutá variabilná úroková sadzba vo výške 19,9 %, ktorú súd posúdil ako takú, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, a teda v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. V tejto súvislosti súdu poukázal na vyjadrenie žalobkyne, ku ktorému pripojila úrokové miery úverov - nové obchody bánk, ale dala do pozornosti obdobie júl 2015, resp. máj 2017. Avšak prvá dohoda o povolenom prečerpaní, ktorá obsahovala variabilnú úrokovú sadzbu vo výške 19,90 % uzatvorili strany sporu v marci 2014, kedy úroková sadzba pre prečerpanie bežného účtu u úverov pre domácnosti predstavovala 13,63 % ročne, čo je o takmer 7 % viac ako priemerná úroková sadzba bánk poskytovaná v danom čase za porovnateľné úvery (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/26/2011 z 26. apríla 2012).

7. Zároveň súd prvej inštancie posúdil úrokovú sadzbu z prekročenia vo výške 28 % a napriek tomu, že sa stotožnil s tvrdením žalobkyne, že priemerná výška RPMN v rozhodnom období (júl 2015 a nasl., keď došlo k prekročeniu) bola vo výške 11,9 %, pripomenul, že v zmysle ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v spojení s §1a ods. 1, ods. 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka je 28 %-ná výška úroku z prekročenia o 4,2 % vyššia ako dvojnásobok priemernej RPMN v júli 2015. V tejto súvislosti súd poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa vo svojom vyjadrení zrejme zámerne opomenula citovať ustanovenie § 1 citovaného nariadenia vlády, z ktorého vyplýva, že nebolo možné dohodnúť

výšku úroku z prekročenia považovať za súladnú so zákonom, a teda v zmysle vyjadrenia žalobkyne za neprevyšujúcu dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov (ktorú napokon i tak prekračuje o 4,2 %), keďže žalobkyňa opomenula do tohto výpočtu zahrnúť riadny zmluvný úrok (19,9 % p. a.), ktorý eo ipso považoval súd za rozporný s dobrými mravmi, ako aj ďalšie náklady do vstupného údaja pre výpočet dvojnásobku RPMN pre odplatu definovanú v ustanovení § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Pri spočítaní všetkých týchto vstupných údajov dospel súd k záveru, že úrok z prekročenia 28 % ročne je neprimeraný, je v rozpore s dobrými mravmi a dohoda o ňom je preto podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

8. Napokon súd prvej inštancie nepriznal žalobkyni nárok na rôzne ňou účtované poplatky (za vedenie účtu, za úhradu trvalého príkazu, atď.), pretože ich vyžadovanie bankou nespĺňa kritéria, že služba zo strany dodávateľa finančnej služby poskytnutá bola a poplatok je ekvivalentný miere námahy a vynaloženým nákladom zo strany dodávateľa finančnej služby za spočítanú službu. Ak to tak nie je, podľa názoru súdu ide len o umelé navyšovanie odplaty dodávateľa (popri jeho ostatných nárokoch), ktoré mu zo zmluvného vzťahu plynú, (predovšetkým dohodnutom úroku).

9. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie zamietol žalobu v rozsahu, v ktorom bol jeho skorší rozsudok vydaný v tejto veci odvolacím súdom zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1, ods. 2 CSP a v spojení s § 396 ods. 3 CSP a s ohľadom na skutočnosť, že žalovaná bola v konaní v prevažnej miere úspešná, avšak žiadne trovy jej nevznikli, žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

11. Proti rozsudku v časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá, podala včas odvolanie žalobkyňa, a to z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, teda, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K namietaným nesprávnym skutkovým zisteniam tvrdila, že náležitosť zmluvy predstavujúca časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny, je obsiahnutá v bode 8.8 VOP ako neoddeliteľnej súčasťou zmluvy, z ktorého je zrejmé, že zmena výšky referenčnej úrokovej sadzby je závislá od zmeny podmienok na finančných a devízových trhoch; kvality makroekonomických ukazovateľov, ktoré môžu naznačovať zhoršenie/zlepšenie kreditného rizika na úrovni portfólia obchodov oceňovaných touto sadzbou a strategického prístupu banky k podpore produktov naviazaných na referenčnú úrokovú sadzbu. Vzhľadom na uvedené ukazovatele nemožno vopred presne stanoviť časové obdobie, v ktorom dôjde k zmene výšky úrokovej sadzby úveru poskytnutého formou povoleného prečerpania na účte. Súčasne zdôraznila, že v zmysle ustanovenia § 53 ods. 13 Občianskeho zákonníka v rozhodnom znení (účinnom ku dňu uzatvorenia zmlúv o povolenom prečerpaní) sa za neprijateľnú podmienku podľa ods. 4 písm. i) nepovažuje podmienka, podľa ktorej si dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu bez oznámenia zmeniť úrokovú sadzbu alebo výšku iných poplatkov za finančné služby podľa osobitného predpisu, ktoré má platiť spotrebiteľ alebo dodávateľ, ak súčasne sa dodávateľ zaviazal bez zbytočného odkladu o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať spotrebiteľskú zmluvu písomne informovať spotrebiteľa a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu. Splnenie uvedených podmienok zabezpečuje v bode 25.4 VOP, kde spotrebiteľovi dáva právo zrušiť zmluvu v popísanom prípade. Zároveň poukázala na ustanovenie § 32 ods. 4 zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o platobných službách“), v zmysle ktorého v rámcovej zmluve možno dohodnúť, že zmena úrokovej sadzby alebo zmena výmenného kurzu sa môže uplatňovať okamžite a bez predchádzajúceho oznámenia a že zmena sa zakladá na referenčnej úrokovej sadzbe alebo referenčnom výmennom kurze, ktoré sú dohodnuté podľa § 31 ods. 5 písm. d) druhého a tretieho bodu. Používateľ platobných služieb musí byť o každej zmene úrokovej sadzby informovaný čo najskôr, a to spôsobom podľa § 38 ods. 2, ak sa strany nedohodli na osobitnej frekvencii alebo osobitnom spôsobe poskytovania alebo sprístupňovania takejto zmeny. Zmena úrokovej sadzby, ktorá je pre používateľa platobných služieb priaznivejšia, sa môže uplatňovať bez oznámenia. Mala za to, že uvedená dohoda je obsiahnutá v bode 8.8 VOP, ako aj v bode 3.7 VOP.

12. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnomu posúdeniu veci súdom prvej inštancie podotkla, že pokiaľ súd v odôvodnení napadnutého rozsudku opieral svoj názor o primeranosti úroku 19,9 % p.

a. o právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/26/2011 z 26. apríla 2012, tak v danom prípade súd považoval za výšku úrokov, ktorá podstatne presahovala obvyklú výšku úrokov takú, ktorá takmer 4-násobne až 5,5-násobne presahovala obvyklú úrokovú mieru. Súčasne sa domnievala, že ak priemerná výška úrokov podľa štatistiky NBS, uvádzajúcej priemerné (nie najvyššie) úrokové sadzby prečerpania účtu (zo štatistiky nie je zrejmé, či ide o povolené prečerpania, t. j. zmluvne dohodnuté prečerpania alebo prekročenie) bola ku dňu uzatvorenia prvej zmluvy o povolenom prečerpaní (07. marec 2014) vo výške 13,66 % ročne a ku dňu uzatvorenia druhej zmluvy o povolenom prečerpaní (29. máj 2014) vo výške 13,61 % ročne, potom výška úroku 19,90 % ročne uvedená v zmluvách o povolenom prečerpaní nemôže byť neprimerane vysokou a odporujúcou dobrým mravom, keďže podstatne (ani len dvojnásobne) neprevyšuje priemernú úrokovú sadzbu podľa NBS. K otázke primeranosti úroku z prekročenia vo výške úrokovvej sadzby 28 % p. a. odkázala na ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 1a ods. 1 a ods. 4 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase nepovoleného prečerpania na osobnom účte žalovanej. Popritom tvrdila, že ak by sa za dátum vzniku prekročenia na bežnom účte žalovanej považoval dátum zrušenia úverového rámca, t. j. 1. júl 2015 (zníženie limitu povoleného prečerpania na 0,- eur), potom zo štatistiky NBS, uvádzajúcej priemerné (nie najvyššie) úrokové sadzby prečerpania účtu (zo štatistiky nie je zrejmé, či ide o povolené prečerpania, t. j. zmluvne dohodnuté prečerpania alebo prekročenie) v danom období (júl 2015 a nasl.) vyplýva, že priemerná úroková sadzba obdobných úverov bola v rozpätí 14,21 % až 14,13 % ročne, a teda úroková sadzba 28 % ročne neprevyšuje najvyššiu úrokovú sadzbu trhovovo porovnateľných úverových produktov, keďže prevyšuje priemernú sadzbu dvojnásobne.

13. V súvislosti s nárokom na poplatky odvolateľka poukázala na skutočnosť, že sa týkali výlučne prevádzky bežného účtu a žiadny zo zaúčtovaných poplatkov priamo nesúvisel s povoleným poskytnutím úverového rámca formou povoleného prečerpania. Zdôraznila, že ani zákon o platobných službách výslovne neustanovuje, že poplatky za poskytovanie platobných služieb musia byť individuálne dojednané. Mala za to, že VOP/OP/sadzobník sú súčasťou úverovej zmluvy a klienta zaväzujú, aj keď ich klient nepodpísal a všetky poplatky ňou účtované v zmysle čl. IV. bod 2. zmluvy a aktuálneho sadzobníka poplatkov boli účtované žalovanej za jednoznačne a jasne vymedzené protiplnenie, ktoré jej bolo poskytnuté, pričom konkrétne protiplnenie vyplýva už aj z pomenovania samotného predmetu poplatku. Na základe uvedených skutočností žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobe vyhovie v plnom rozsahu a zaviazá žalovanú uhradiť dlžnú sumu do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň prizná žalobkyni náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

14. Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne v súdom určenej lehote nevyjadrila.

15. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ust. § 34 CSP, v zmysle zásad ust. § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúce CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

16. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia k odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd uvádza nasledovné.

17. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

18. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym zistením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť

daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

19. K námietke nesprávnych skutkových zistení z vykonaných dôkazov § 365 ods. 1 písm. f) CSP odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu.

20. K námietke nesprávneho skutkového zistenia z vykonaných dôkazov odvolací súd taktiež uvádza, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súdom prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

21. Ani táto odvolacia námietka však naplnená nebola, keďže súd prvej inštancie listinné dôkazy nachádzajúce sa v spise vyhodnotil správne, pravdivosť vykonaných dôkazov sporovými stranami napadnutá nebola a súd takto samotné listinné dôkazy ani nevyhodnocoval (nepravdivosť dôkazov) a z odôvodnenia samotného rozsudku sa nejaví žiadne porušenie pravidiel formálnej logiky.

22. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

23. Z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie mal odvolací súd za to, že k naplneniu tohto odvolacieho dôvodu nedošlo. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov (v danom prípade súd prvej inštancie) musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení právnych noriem, tak ako ich v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol súd prvej inštancie, neobmedzil toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

24. Odvolací súd k tvrdeniu žalobkyne, že náležitosť zmluvy predstavujúca časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny, je obsiahnutá v bode 8.8 VOP, konštatuje, že v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch mala byť táto náležitosť uvedená v zmluvách o povolenom prečerpaní, nie vo všeobecných obchodných podmienkach. Z tohto dôvodu sa odvolací súd nezaoberal ustanoveniami všeobecných obchodných podmienok, na ktoré poukazovala žalobkyňa v odvolaní a v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v dôsledku absencie tejto náležitosti v predmetných zmluvách je potrebné považovať úver poskytnutý žalovanej za bezúročný a bez poplatkov.

25. Nad rámec uvedeného odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v súvislosti s absenciou náležitosti, ktorou sú časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny v odôvodnení napadnutého rozsudku citoval ustanovenie § 9 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom od 01. mája 2018. V čase uzatvorenia posudzovaných zmlúv však bola táto náležitosť upravená v ustanovení § 9 ods. 2 písm. i) citovaného zákona, a preto súd mal správne vychádzať z tohto ustanovenia a následne toto ustanovenie vo svojom rozhodnutí aj správne uviesť. Napriek tomu je nepochybné, že uvedené ustanovenia sú obsahovo zhodné, a teda takéto pochybenie súdu nemožno považovať za také, ktoré by bolo spôsobilé spochybniť správnosť rozsudku v napadnutej časti.

26. Čo sa týka argumentácie žalobkyne ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci vzťahujúceho sa na úrok vo výške 19,90 %, odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1MCdo/1/2009 z 31. júla 2009, v ktorom súd vyslovil právny názor, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Pokiaľ teda žalobkyňa v odvolaní tvrdila, že priemerná výška úrokov podľa štatistiky NBS bola ku dňu uzatvorenia prvej zmluvy o povolenom prečerpaní (07. marec 2014) vo výške 13,66 % ročne a ku dňu uzatvorenia druhej zmluvy o povolenom prečerpaní (29. máj 2014) vo výške 13,61 % ročne, tak výška úrokov (19,90 %) predstavuje takmer 1,5-násobok výšky úrokovej sadzby, za ktorú banky poskytovali úvery v rozhodnom čase, v dôsledku čoho je dohoda o výške úroku z úveru v rozpore s dobrými mravmi, a teda je absolútne neplatná.

27. K otázke primeranosti úroku z prekročenia vo výške úrokovej sadzby 28 % ročne odvolací súd konštatuje, že nárok na úroky vo výške 28 % ročne uplatnený žalobkyňou pri nepovolenom prečerpaní má povahu neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa ustanovenia § 53 ods. 1 až ods. 4 Občianskeho zákonníka, keďže v danom prípade išlo medzi stranami sporu jednoznačne o uzatvorenie spotrebiteľskej zmluvy, majúcej podobu formulárovej zmluvy s vopred určenými podrobnými podmienkami a nemožnosťou ich zmeny, bez možnosti žalovanej ovplyvniť znenie zmluvy, ak chce do zmluvného vzťahu vstúpiť. Zároveň vzhľadom na vyššie uvedené ročný úrok za poskytnutie úveru dosahujúci úroveň 28 % podstatne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, čo je v priamom rozpore so zákonom, ako i dobrými mravmi. Vychádzajúc z ustálenej praxe súdov je preto potrebné považovať dohodu o výške ročného úroku za poskytnutie úveru v miere 28 % za dohodu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, a ktorá je ustanovením, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Keďže uvedené úroky predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku, čo spôsobuje ich neplatnosť, veriteľka nemá nárok na úroky z úveru vo výške 28 % ročne.

28. Vo vzťahu k nárokom žalobkyne na poplatky odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie postupoval správne, ak jej takéto poplatky nepriznal, pretože súd nemôže priznať právnu ochranu takémuto konaniu, ak jediným cieľom týchto poplatkov je obohatenie sa žalobkyne na úkor spotrebiteľky bez toho, aby spotrebiteľka dostala za tieto poplatky reálne aj protiplnenie.

29. Z uvedených dôvodov, keďže súd prvej inštancie správne dospel k vyššie uvedeným záverom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

30. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a ustanovením § 262 ods. 2 CSP tak, že stranám sporu nebol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, ktorej však zo spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplývajú a ani si ich neuplatnila. V odvolacom konaní neúspešnej žalobkyne nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Odvolací súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Správnosť takéhoto rozhodnutia vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/544/2015.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).